

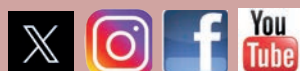
EDITORIAL

Canviem i creixem

Després de cinc anys d'ençà de la publicació del número 1, el butlletí L'ANTÍGRAF creix i canvia. Com haureu observat, des de l'edició anterior hem doblat el nombre de pàgines, de dues a quatre. I en el número que teniu en pantalla trobareu alguns canvis pel que fa al contingut, ja que, a més de les seccions habituals, n'incorporem de noves per tal de donar més visibilitat a la creació literària i a la producció editorial al Pirineu que, al capdavant, són els objectius fundacionals de l'Associació. Entenem que aquest mitjà de comunicació, dins de la seva modèstia, és una eina de gran valor per fer arribar els llibres del Pirineu a tothom qui hi pugui tenir interès. Tot plegat és possible gràcies al suport dels socis i les sòcies de l'entitat i a la feina de la gent que forma part de la junta.

A LES XARXES

L'Associació Llibre del Pirineu és present a diverses xarxes socials. Ens podeu trobar a Twitter, Instagram, Facebook i Youtube, amb informació actualitzada permanentment i, en el cas de Youtube, amb els *booktrailers* de la sèrie *El Pirineu en tinta*. Si encara no ens seguïu, us convidem a fer-ho. Només cal que cliqueu damunt de les icones següents:

ACTUALITAT

El Parc del Riuet, durant Lo Llumener 2023. Foto: JFD - Pirineus Digital

El festival Lo Llumener ha dedicat l'edició d'enguany als animals

El passat 7 d'octubre, Sort va viure una nova edició, la vuitena, de Lo Llumener, el festival pirinenc de literatures infantils i juvenils. Promogut per l'Ajuntament de Sort, es defineix com un festival de petit format d'àmbit rural i de muntanya. Es van programar diverses experiències literàries i artístiques per fomentar la lectura i convidar les famílies a gaudir mitjançant la literatura i les arts. Enguany Lo Llumener va estar dedicat als animals. Al llarg de tot el dia es van desenvolupar activitats al Parc del Riuet principalment, però també al Carrer Major i al Teatre Els Til·lers. Jocs i espectacles van compartir jornada amb una petita fira d'àlbums il·lustrats.

Llibre del Pirineu, a la Setmana del Llibre en Català de Barcelona

Un any més, l'Associació Llibre del Pirineu ha estat present a la Setmana del Llibre en Català, que s'ha celebrat a Barcelona del 8 al 17 de setembre, gràcies a l'acord amb el Govern d'Andorra i l'Associació d'Editors d'Andorra per compartir el seu estand. Hem comptat també amb la col·laboració de l'IDAPA.

Amb el suport:

IDAPA

Institut per al Desenvolupament
i la Promoció de l'Alt Pirineu i Aran
Institut entant Desenvolupament
e era Promocion deth Naut Pirenèu e Aran

AGENDA LLIBRES

Dissabte 21 d'octubre. 12.30 h
Ateneu de l'Alt Urgell. La Seu
L'hora del conte: Aigua a Gàmbia

Dimecres 25 d'octubre. 17.30 h
Llibreria El Refugi. La Seu
Presentació i contacontes: L'ocell de foc, d'Àngel Bonada

Divendres 27 d'octubre. 17.30 h
Biblioteca Pública Maria Barbal
Tremp
**Hora del conte
Amb Carles Alcoy**

Divendres 27 i dissabte 28
d'octubre. 18.00 h
Natura Llibres. Alins
Xerrada sobre Domènech i Muntaner. Ruta i dinar romànic

Divendres 27 d'octubre. 19.00 h
Llibreria El Refugi. La Seu
**Presentació del llibre
Por nuestra cuenta,
de Judi Chamberlin**

Dissabte 28 d'octubre- 8.30 h
Comú d'Andorra la Vella
**Ruta literària:
Morts, qui us ha mort?
Amb l'autor, Iñaki Rubio**

Dijous 9 de novembre. 19.00 h
Biblioteca Comunal d'Encamp
**Entrevista amb l'escriptor
Pep Coll**

Divendres 10 de novembre
Biblioteca Pública Maria Barbal
**Trobada amb l'escriptora
Raquel Picolo**

Divendres 17 de novembre
Biblioteca Pública Maria Barbal
**Trobada amb l'il·lustrador
Oriol Malet**

Del 24 al 26 de novembre
Farrera
**Festival de Novel·la Negra
de l'Alt Pirineu
www.farreranegra.cat**

Organyà torna a organitzar una gran Fira del Llibre del Pirineu

Un moment de l'espectacle "El gust és meu", de Terra Escrita.

Organyà va tornar a viure, el primer cap de setmana de setembre, una intensa Fira del Llibre del Pirineu. Prop de 30 expositors i més de 40 presentacions de llibres van donar cos a un esdeveniment de referència en el món de la cultura a muntanya. Amb la jornada sobre

l'ús social del català com a novetat, al llarg dels tres dies es va desplegar un ampli programa d'actes, entre els quals van destacar, com a més concorreguts, la Carretera de Llibres i la lectura de les homilies modernes, a càrrec de Martí Gironell i Jesús Alturo.

Premiats i representants institucionals.

Anna Gorina guanya amb 'Fera' el Premi Pirineu de narració

A la Fira del Llibre del Pirineu es van lliurar els Premis Literaris Homilies d'Organyà. El premi principal, el Pirineu de narració literària, el va guanyar Anna Gorina amb el relat *Fera*, mentre que Rosa Gurrera en va quedar finalista amb *L'intercanvi*. El premi Mort Qui t'ha Mort? va ser per a Pere-Miquel Parés per *Els tetrasquels*. Josep Antoni Aguilar va obtenir el Josep

Grau i Colell de poesia amb Quatre mots. El premi de Joves Autors se'l va emportar Carla Clúa pel relat *Sort*. Maria Loreto Cañellas va guanyar el Germans Espar i Tressens per *Mirada porpra*. El premi Lletres de Dones va ser per a Eva Pelegrí pel relat *Bruixa de dol*. El premi Mn. Albert Vives de periodisme pirinenc es va atorgar a Eva Clausó.

LA LLIBRERIA

La Singratalla és una llibreria situada a Tremp. Va obrir l'1 de juliol del 2016 i, actualment, al seu darrere hi ha la Núria Nolasco, l'Alexandre Amat i la Marta Farré, i gent treballant de manera directa o indirecta, com la Begoña Prado.

La Marta, vinculada al món del llibre amb Garsineu Edicions i la Llibreria Central, necessitava més espai per poder ampliar la secció infantil, tenir alguna àrea de descans... Va trobar el local i s'hi va traslladar. Aleshores va néixer La Singratalla.

Diuen que, tot i la competència d'altres formats de contingut al llibre en paper, la gent respon i compra a la llibreria i per la web, i no sols per Sant Jordi i altres dates assenyalades, sinó de forma regular tot l'any. Veuen el sector del llibre en paper

La Singratalla: créixer per fer de la llibreria un espai obert a la cultura i al món del Pirineu

millor que en format digital i han pogut recuperar la demanda d'abans de la pandèmia. També tenen molt en compte el llibre que es fa o que parla del Pirineu. Conside-

ren que hi ha força novetats i de qualsevol temàtica relacionada amb el Pirineu. Tenen contacte amb editorials especialitzades i que publiquen regularment, ja sigui novel·la, amb autors locals

que tenen els seus best-sellers (Maria Barbal o Pep Coll), o no-ficció, on es publiquen llibres de tota mena (gastronomia, senderisme, cultura popular...).

La Singratalla té una clientela variada, hi passa gent de tot el Pallars i de fora del Pallars a conèixer les novetats i els llibres de fons que tenen disponibles, una especialitat de la casa.

Aquest públic creixerà gràcies a l'Espai Singratalla, una ampliació de la llibreria sorgit de la manca d'espai, que propiciarà fer-hi conferències, presentacions i altres activitats per fomentar la cultura i el coneixement de tot allò relacionat amb el Pirineu. Aquest nou espai preveu obrir les portes a principis de desembre.

Montse Milan Moliné

VANESA FREIXA. Il·lustradora

“Soc molt exigent i crítica amb mi mateixa”

Vanesa Freixa Riba és llicenciada en Belles Arts i té un Màster en Museografia Didàctica i un Postgrau en Gestió Cultural.

Va treballar durant quatre anys al Departament de Cultura de l'Ajuntament de Granollers com a tècnica del Programa de Desenvolupament Cultural Comunitari, una eina per a la transformació social.

També va treballar més de deu anys a la dinamització rural. Actualment, col·labora amb l'Editorial Savanna Books i la revista Pantera, on il·lustra i escriu.

Combina aquesta feina amb altres il·lustracions de temàtica publicitària o àlbums il·lustrats.

Parlem amb ella sobre la fusió de l'art i la natura que tant trobem als seus treballs.

En quin moment decides dedicar-te a la il·lustració?

No va ser una tria conscient. M'agrada molt dibuixar i vaig acabar fent Belles Arts. No hi havia l'especialitat d'il·lustració i vaig fer Dibuix al Natural. Amb els anys, fora de la carrera, vaig descobrir la branca de la Il·lustració i vaig formar-me en paral·lel. Tenia aquesta inquietud, aquest anhel. Fins al moment en què vaig decidir que era ara o mai.

Què et vincula amb la natura?

El lloc on visc. Encara que visquis al Pallars Sobirà, el contacte amb la natura pot ser relatiu, però nosaltres vam decidir viure en un lloc que, quan obrim la porta de

casa, estem enmig de la natura. I això acaba apareixent en qualsevol faceta i àmbit de la meua vida.

Què t'impulsa a incorporar la natura a la il·lustració?

L'incorporo de manera natural, gens forçada. És una cosa que conec molt bé i és natural que aparegui a les meves il·lustracions. Sé trobar i afegir els detalls que hi ha perquè conec bé l'espai, l'entorn, conec bé aquells tros de paisatge. Això em permet ser més minuciosa. Quan has d'il·lustrar alguna cosa que no coneixes, te n'has d'informar; en el meu cas, que tinc un contacte sovintejat amb l'entorn, no fa falta. Ja surt.

Què trobes en l'art? Què t'aporta?

Poder plasmar idees en un altre llenguatge. M'aporta que l'art, en si mateix, em revela coses, apareix tot allò que tenim a l'inconscient. De la manera que més a gust treballo, a més de la il·lustració, és creant

amb objectes, o quan faig una instal·lació, o bé quan dibuixo sense buscar res i, a partir d'aquí, trobo respostes. Més que il·lustradora, em considero creadora.

De quin treball il·lustrat et sents molt orgullosa?

Amb la il·lustració en concret soc molt exigent i crítica amb mi mateixa. De feina artística de la qual estic molt orgullosa per tot el que m'ha aportat és de dues instal·lacions pel Festival Pany i Forrellat honorant la natura a través del tema *La justa mesura*: unes joies amb objectes trobats a la natura (amb col·laboració amb la Clàudia Bellera) i un gran collar fet amb planta vegetal amb una esquella. I d'un altre treball anterior, en aquell cas dibuix amb grafit, de pedres, on vaig acabar explorant racons que a priori no volia fer. Va ser una satisfacció tant del resultat com del que va representar.

Montse Milan Moliné

Cantaperdius

m. Terra dolenta, que no produeix. “Al terme de Peramola hi ha pegats de terra que són molt bons, però també n’hi ha que són ben bé un cantaperdius”.

Llampurnetes

f. pl. Noses, llums, etc., que priven intermitentment la visió. “Hauré d'anar a l'oculista. D'ençà d'uns dies els ulls em fan llampurnetes”. Pràcticament desplaçat per *pam-pallugues*.

Món Rural. Mots que es perden
Josep Espunyes
Edicions Salòria 2018

PREMIS

Premis literaris convocats al Pirineu amb termini obert per a la presentació d'obres.

XIV Premi de Narrativa Fantàstica i de Terror d'Encamp

Modalitat: narrativa breu
Convocat per: Biblioteca Comunal d'Encamp
Termini: fins al 4 de novembre
Bases: des d'aquest enllaç

LA CRÍTICA

Pau de Gósol, 'uno di noi'?

Joan Parunella
a Viure als Pirineus
Enllaç a l'article

**Alzines,
mascare,
estalzi**
Meritxell Nus

Pagès Editors

Aquest poemari és un home-natge al foc i a les marques que se'ns impregnen del que vivim. Seguint l'al·legoria del negre del sutge, les mascare dels qui saben el foc i, també, arrelada i crescuda en un entorn on es palesa el valor i el protagonisme de la natura real, així les alzines. El llibre és un recorregut vital vestit amb les progressives facetes del foc. Al pròleg del llibre, Maria Barbal afirma que "Meritxell Nus convenç per la seva força expressiva, per un repte que imposa al lector, requerit al costat de la llenya, de la flama, de la brasa, de la negror de l'estalzi i de les mascare. Perquè la vida del foc recull un tarter d'imatges que afecten els humans, la vida de cada persona al ras dels anys".

**La vall dels
andosins**
Alan Ward

Editorial
Medusa

Una ficció històrica a ritme de thriller que ens trasllada al Pirineu en els anys previs a la Segona Guerra Púnica que va enfrontar cartaginesos i romans. Hannó, jove membre d'una família de rics mercaders cartaginesos, arriba a les valls andorranes per explorar les possibilitats comercials d'aquest racó del Pirineu. Allà coneix el poble dels andosins, els habitants originaris de la Vall, i també coincideix amb un grup de romans desplaçats a les muntanyes amb la missió, segons diuen, de fer prospecció de fonts d'or i altres minerals. La trobada entre uns i altres es produeix en els anys precedents a l'esclat de la Segona Guerra Púnica, que ha de decidir l'hegemonia de la Mediterrània entre Roma i Cartago.

**Alfabet de
l'ombra**
Joan Graell
Premi Benet
Ribas de Poesia

Pagès Editors

Els poemes d'*Alfabet de l'ombra* projecten una mirada poètica cap a dos paisatges del passat: un de remot, en el qual afloren subtilment els temors, els desitjos i les incerteses que dominen el món actual, i un altre de més proper, que encara perviu en la memòria com si els records fossin les restes d'un naufragi. "Joan Graell està en possessió de la llengua, i ha encetat una aventura prometedora. Després de la nitidesa de pur deliqui versal de l'inici de l'*Alfabet de l'ombra*, obre un nou registre en el poema XI, amb l'evocació dels poetes Barceló i l'Espunyes de cal Vilàro, i acaba amb una confessió col·loquial que ens fa baixar a la terra, sense estalviar-se un bell sentit de l'humor." (De l'epíleg de Víctor Obiols).

**De l'hort a
la cuina**
Roser Guix

Biografia
Editorial

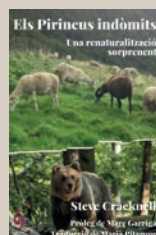
Plantar i cuinar, dos verbs als quals Roser Guix dedica gairebé un terç de la seva vida. Hores en les quals ha viscut plenament l'ambient de la casa de pagès entre l'hort, el bestiar o trafegant pels fogons. De tant en tant, aixeca el cap per la finestra per tal d'albirar l'estat del temps i el pas de les estacions en uns paratges inèdits de l'Alt Urgell. El llibre és una mostra de la cuina tradicional del món rural tramesa de generació en generació al llarg dels temps. Roser Guix és pagesa i mestressa de casa. Filla d'Odèn, al Solsonès, viu a Nuncarca, a l'Alt Urgell. Ha publicat els llibres *Una dona del terròs*, *Pa amb vi i sucre*, *Agredolç*, *Oli de perdigons*, *Flor d'un dia* i *La mare dels ous*!

**Casa Ascolà
de Ribera
de Cardós**
Cinto Sarroca

Garsineu
Edicions

Aquest llibre, escrit en parlar cardosenc per Cinto Sarroca, és un exercici de memòria fruit de la recerca dels germans Sarroca Punsola. L'objectiu del llibre és deixar constància de la història de la casa pairal i recuperar de l'oblit la figura familiar de Joan Vidal Ninou, un personatge desconegut, víctima de la Guerra Civil, que hi participà activament. Com diu l'historiador Josep Calvet al pròleg, "aquest llibre va més enllà de les vicissituds de la família, també retrata la Vall de Cardós durant la dècada dels anys trenta i quaranta del segle XX i les formes de vida tradicionals en un indret on tot just acabava d'arribar la carretera i on encara no s'havia produït la transformació que significà l'explotació hidroelèctrica".

**Els Pirineus
indòmits**
Steve Cracknell

Edicions Sidillà

El retorn dels superdepredadors podria ajudar a revifar la natura. Però els animals salvatges, com els llops i els osos, són compatibles amb la ramaderia? La seva arribada destruirà les comunitats de muntanya? Incapaç de decidir sobre aquestes qüestions, Steve Cracknell puja a les aïllades pastures d'estiu dels Pirineus per parlar amb els més afectats: els pastors. També es reuneix amb caçadors i ecologistes, i va a cercar ossos. L'autor mostra com les actituds vers la natura estan lligades a percepcions culturals. Ningú no té el monopoli de la veritat. Steve Cracknell s'ha implicat de valent en l'edició catalana, incloent-hi el parer i les impressions de més persones implicades dels Pirineus catalans.

La punyalada
MARIÀ VAYREDA

«Sàpigues que ja ho tinc tot;
només demano confessió
per a l'animeta i en acabat
un bon truc al tupí i prou.»

Hi ha frases que arriben a l'«animeta», com aquesta en què l'Avi, un dels trabucaires de la colla de l'Esparver, malferit i penjat en una alzina damunt d'un

precipici demana als seus perseguidors que li portin el capell de Talaixà perquè el confessi. Pertany a La punyalada, novel·la de l'escriptor olotí Marià Vayreda.

Ambientada a la Guerra dels Matiners, presenta tres personatges principals: l'Albert, un noi bo però insegur; la Coralí, la promesa de l'Albert, dolça i afable, i l'Ibo, amic de l'Albert i pretendent de la Coralí. Els fets es precipiten quan l'Ibo mata el pare de la Coralí i la rapta a ella. Llavors l'Ibo esdevé «l'Esparver», un temut cap de trabucaires. Tota la novel·la, molt ben ambientada a l'Alta Garrotxa, és la persecució de l'Albert i el seu grup per empaïtar l'Ibo i la colla de bandolers. El maniqueisme inicial esdevé ambigu: l'Albert embogeix, la Coralí és «freda i feréstega» i l'Ibo es converteix en un heroi.

Altres aspectes a destacar són la riquesa lèxica i toponímica. Marià Vayreda (1853-1903), pintor, empresari i carlí, volia demostrar que no tots els trabucaires eren carlins. A més d'articles i narracions breus, destaquen les seves tres novel·les: *Records de la darrera carlinada* (1898), *Sang nova* (1900) i per descomptat *La punyalada* (1903-1904).

Manel Figuera

